

Cavide Demirci, Merve Gökdeniz

Eskişehir Osmangazi University, Eskişehir-Turkey
demircicav@gmail.com; merveilbeyli93@gmail.com

DOI	http://dx.doi.org/10.12739/NWSA.2020.15.1.1C0695	
ORCID ID	0000-0003-4789-4286	0000-0002-0767-5604
CORRESPONDING AUTHOR	Merve Gökdeniz	

TEOG SINAVI İNGİLİZCE SORULARININ İNGİLİZCE ÖĞRETİM PROGRAMINA UYGUNLUĞU VE YENİLENMİŞ BLOOM TAKSONOMİSİNE GÖRE SINIFLANDIRILMASI

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, TEOG sınavlarında öğrencilere yöneltilen İngilizce sorularının İngilizce Dersi Öğretim Programı'na uygunluğunu belirlemek ve TEOG sınavı İngilizce sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisindeki yerlerine göre soruların ilgili kazanımları ölçme düzeylerini belirlemektir. Bu çalışmada, betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Bu amaca yönelik olarak, Afyon ilindeki 158 İngilizce öğretmeninin görüşleri anket yoluyla elde edilmiştir. Çalışmanın ikinci kısmındaysa, TEOG İngilizce testi soruları YBT'ye göre doküman analizi yöntemiyle sınıflandırılmıştır. Bu soruların hangi taksonomik seviyede olduğunu belirlemek için öncelikle literatür taraması yapılmıştır ve elde edilen veriler tablo halinde gösterilmiştir. Bulgulara göre TEOG sınavı İngilizce sorularının ilgili kazanımları ölçme yeterliliği konusunda öğretmenler olumlu düşüncelere sahiptirler. Araştırma sonucunda sınavda yer alan soruların ilgili kazanımlarla uygun olduğu, ancak tüm kazanımların TEOG sınavlarıyla ölçülemediği saptanmıştır. Kazanımların ve soruların YBT bilişsel basamaklarına göre alt düzey bilişsel basamaklarda toplandığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: TEOG, İngilizce Dersi Öğretim Programı, Yenilenmiş Bloom Taksonomisi, Betimsel Tarama Modeli, Doküman Analizi Yöntemi

ALIGNMENT OF TEOG ENGLISH QUESTIONS TO THE ENGLISH LANGUAGE TEACHING CURRICULUM AND CLASSIFICATION ACCORDING TO THE RENEWED BLOOM TAXONOMY ABSTRACT

The aim of this study was to determine the alignment of English language questions at TEOG Exam to English Language Teaching Curriculum and determine the place of English language questions in RBT, to determine the measuring level of the objectives of these questions. In this survey, descriptive survey model used. For this purpose, the opinions of 158 English Language teachers were obtained through surveys. In the second dimension of this study, TEOG English questions were classified according to the RBT by using document analysis method. To determine taxonomic level of these questions literature survey was made. According to the evaluations from the data obtained are shown in the table. According to the results, we see that the teachers have positive thoughts about the measuring adequacy of TEOG English questions. At the end of the research, English questions were appropriate to the related objectives, but it was deduced that not all of the objectives were evaluated in TEOG exam. It is determined that the vast majority of the objectives and questions has been classified under the lower cognitive stages.

Keywords: TEOG, English Language Teaching Curriculum, The Renewed Bloom Taxonomy, Descriptive Survey Model, Document Analysis Method

How to Cite:

Demirci, C. ve Gökdeniz, M., (2020). Teog Sınavı İngilizce Sorularının İngilizce Öğretim Programına Uygunluğu ve Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Sınıflandırılması, Education Sciences (NWSAES), 15(1):1-10, DOI: 10.12739/NWSA.2020.15.1.1C0695.

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Çağımızda bilgi alışverişinin hızlanmasıyla insanlar arası iletişimin yanı sıra toplumlar arası iletişim de artmıştır. Bu sebeple yabancı dil bir mecburiyet haline gelmiştir. Tüm bunların sonucunda ise dil öğrenmenin önemi artmıştır [10]. Önemi günden güne artan yabancı dil eğitiminin ve öğrencilerin hayatında büyük etkisi bulunan TEOG sınavının İngilizce Dersi Öğretim Programıyla uyumlu olması gerekmektedir. Ayrıca, TEOG sınavı İngilizce sorularının YBT çerçevesinde bir değerlendirmesinin bulunmadığı saptanmıştır. Bu araştırma bu konunun üzerine eğilerek TEOG sınavı İngilizce sorularının İngilizce Dersi Öğretim Programına uygunluğunu ve soruların Yenilenmiş Bloom Taksonomisine göre sınıflandırılmasını yapmayı amaçlamaktadır.

Türkiye’de ortaöğretime geçiş, ulusal çapta yapılan sınavlarla sağlanmaktadır. Uygulanan bu sınavların sonuçları öğrencilerin alacakları lise ve üniversite eğitimlerinin temelini oluşturmaktadır. Bu yüzden bu sınavlar, öğrencilerin meslek seçiminde ve kariyerlerinde önemli bir dönüm noktası olmaktadır. Sınavlarda ölçülen kazanımlar eğitim programlarıyla örtüşmeli ve eğitim programlarında belirtilen bilgi, beceri ve kazanımların eşit ve yeterli bir şekilde ölçülmesi gerekmektedir. Eğitimde program geliştirme faaliyetlerinin içinde en önemli basamağın değerlendirme sürecinin olduğunu söyleyebiliriz. Değerlendirme faaliyetleri olmaksızın eğitimin toplumun isteklerini karşılayıp karşılamadığı ya da eğitim etkinliklerinin etkililiği anlaşılamaz. Bu durum eğitimde kaynak israfına neden olur. Bu da ülke geleceğini tehdit eden bir durum haline gelir [7]. Köğçe’ye göre Türkiye’de öğretim programlarının ve ortak sınavların temelini Bloom Taksonomisi oluşturmaktadır [17]. Bu sebeple, çalışmanın temelini Bloom Taksonomisi oluşturmuştur. TEOG İngilizce sorularının YBT’deki bilgi ve bilişsel süreç boyutundaki yerlerinin belirlenmesi eğitim ve öğretimin ve buna bağlı olarak ortak sınavların niteliğinin artmasına vesile olacaktır [15]. Bir ölçme aracının duyarlılığı arttıkça güvenilirliği artar ve güvenilirliği arttıkça ise hata oranı azalır. Bu sebeple yüksek duyarlılığa sahip ölçme araçlarının kullanımı o disiplinin hızlı bir şekilde ilerlemesini sağlar [21]. Bu yüzden eğitim alanında geliştirilen ölçme araçlarının duyarlılıkları ve güvenilirlikleri yüksek, hata oranlarının ise düşük olması gerekir.

Sonuç olarak, TEOG sınavının İngilizce Dersi Öğretim Programına uygun olması gerekmektedir. Bu bağlamda, bu çalışmada aşağıdaki soruların yanıtları aranmıştır.

- TEOG sınavı İngilizce sorularının, MEB 8. sınıf İngilizce Dersi Öğretim Programında bulunan kazanımlarla olan uygunluğu hangi düzeydedir?
- TEOG sınavı İngilizce soruları Yenilenmiş Bloom Taksonomisine göre nasıl bir dağılım göstermektedir?
- TEOG sınavı İngilizce sorularının İngilizce Dersi Öğretim Programı’na uygunluğuyla ilgili İngilizce öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEACRH SIGNIFICANCE)

Öğretim sürecinin en temel unsurlarından biri olan öğretmen, öğretimin planlama ve uygulama süreçlerinin yanında değerlendirme sürecinde de aktif rol oynamalıdır. Bu sayede sınıf içerisinde gerçekleşen eğitim-öğretim ile öğrencilerin değerlendirilmesi arasında bir paralellik sağlanabilir. Bu sebeple, bu çalışmada sorular ile kazanımlar arasındaki ilişkiler için öğretmen görüşü alınmış ve öğretmenler de değerlendirme sürecine dâhil edilmiştir. Taksonomi özel bir sınıflama yaklaşımıdır. Taksonomide, eğitimsel hedefler sıralanır ve bu hedef ifadeleri bir fiil ve bir isimden oluşur. Fiiller bilişsel süreci ifade ederken isimler ise, öğrenilmesi gereken bilgiyi ifade eder. Bilişsel süreç boyutundaki sıralama, bu süreçlerin karmaşıklık

derecesiyle temel alınarak belirlenmiştir. Dolayısıyla, bir programda alt düzey bilişsel beceriler ile üst düzey bilişsel beceriler harmanlanarak öğrencileri daha ileri taşımaya, öğrencilerin araştırmacı, sorgulayıcı, eleştirel ve yaratıcı düşünen bireyler olarak yetişmesine imkân sağlamalıdır. Bu sebeple araştırmada, ulusal sınavda yer alan İngilizce soruları taksonomi tablosuna yerleştirilerek soruların bilişsel beceri düzeyleri ortaya çıkarılmıştır. Sınav soruları değerlendirilerek ve gözden geçirilerek İngilizce Dersi Öğretim Programının başarısı artırılmaya çalışılmıştır. TEOG sınavı uygulamadan kaldırılmış olmasına rağmen aynı amaç için benzer sınavlar hala uygulanmaya devam etmektedir. Bu bağlamda çalışmamızın sonuçları gelecekte uygulanacak olan sınavlar için de kaynak olacaktır. Yapılan çalışmanın, MEB Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün yürüttüğü çalışmalara ve MEB Talim ve Terbiye Kurulu'nun öğretim programı geliştirme çalışmalarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda çalışmanın, öğretmenler ve kurumların sınav hazırlamalarına yönelik bir yol gösterici olması beklenmektedir.

3. YENİLENMİŞ BLOOM TAKSONOMİSİ (REVISED BLOOM TAXONOMY)

Bloom'a göre her disiplinin hedeflerinin açıklanması için kendi diliyle hazırlanmış bir sınıflaması bulunması gerekmektedir [8 ve 4]. Bloom Taksonomisi, temelde öğrencilerin bilmesi gerekenleri basitten karmaşığa olacak şekilde aşamalı bir sınıflamayı anlatmak için kullanılır. Sınıflamada seviyeler art arda gelecek şekilde düzenlenmiştir ve bir üst seviyenin önkoşulu önceki seviyenin tamamlanmış olmasıdır [13]. Taksonomik hiyerarşi çocukların öğrenmelerindeki bireyselliği, dinamikliği ve öğrenmelerinin kendisini açıklamada yetersiz kalmıştır [22]. Bilgi basamağı orijinal taksonomide hem eylemsiz hem de ad özelliği taşımaktadır ancak taksonominin diğer basamaklarında bu durum söz konusu değildir ve ikilik meydana gelmektedir. Analiz ve değerlendirme basamaklarının ne olduğu konusunda bir anlaşmaya varılamamıştır. Gerçek hayat problemleri Orijinal taksonomideki basamaklarla eşlenememiştir [14]. Bu sebeplerle Yenilenmiş Bloom Taksonomisi düzenlenmiştir. Öğretimin sonucunda ulaşılması istenilen öğrenme ürünlerini açıklayan hedefler; genellikle, (a) bazı konu içeriği ve (b) o içerikle veya içeriği kullanarak yapılacakların tanımına göre oluşturulur. Böylelikle, hedefler genel olarak konu içerikleri için isim veya isim öbeklerinden oluşurken bilişsel süreçler de eylem veya eylem öbeklerinden oluşur [18].

Yenilenmiş Bloom Taksonomisi bilgi ve bilişsel süreçlerden oluşan iki boyutlu bir sistemdir [23]. Bu iki boyut da birbiriyle ilişkilidir ve bilişsel süreç boyutunun herhangi bir aşamasında bilgi boyutunun herhangi bir çeşidi kullanılabilir. Orijinal taksonomideki Bilgi kategorisi Hatırlamak, Kavrama kategorisi Anlamak, Sentez kategorisi Yaratmak olacak şekilde yeniden adlandırılmış ve Yaratmak kategorisi en üst düzeye alınmıştır [5]. Uygulama, Analiz ve Değerlendirme kategorileri; eylem halleri olan Uygulamak, Analiz etmek ve Değerlendirmek olarak yenilenmiştir. Yenilenmiş Bloom Taksonomisi'nde kategoriler hiyerarşik olarak sıralanmıştır. Ancak orijinal taksonomi kadar katı bir düzende değildir. Kategorilerin birbirini aşmasına izin verilmektedir [18]. Bilgi boyutu tablonun dikey boyutunda, bilişsel süreçler boyutu ise tablonun yatay boyutunda bulunmaktadır. Bilgi ve bilişsel süreç boyutlarının kesişim noktaları ise hücreleri oluşturmaktadır. Bir eğitimsel amaç, hedef veya standart taksonomi tablosunda gösterilmek istendiğinde; fiilleri sınıflandıran sütunların ve isim veya isim öbeklerini sınıflandıran satırların kesişimindeki hücre veya hücrelere yerleştirilir. Tablodaki girdiler; ilişkileri vurgulamak, programı düzeltmek ve gözden kaçırılan eğitimsel fırsatları fark etmek amacıyla kullanılabilir. Öğretmenler, bu incelemeye dayanarak

programın planlanmasına ve eğitimin nerede ve nasıl geliştirilebileceğine karar verebilirler [3 ve 18].

4. YÖNTEM (METHOD)

4.1. Araştırmanın Yöntemi (Method of Research)

Bu çalışmada, TEOG sınavı İngilizce sorularının 8. Sınıf İngilizce Dersi Öğretim Programına uygunluğunu belirlemek, İngilizce sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine göre dağılımını göstermek ve TEOG sınavı İngilizce sorularının İngilizce Dersi Öğretim Programı'na uygunluğu ile ilgili İngilizce öğretmenlerinin görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Karasar'a göre var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeye betimsel tarama modeli denir [16]. Betimsel tarama modelinde, araştırmanın konusu kendi koşulları içinde ve olduğu şekliyle tanımlanır.

4.2. Araştırmanın Kapsamı (Scope of Research)

Bu çalışmada, TEOG sınavı İngilizce sorularının incelemesi yapılmıştır. Türkiye'de 2016-2017 eğitim öğretim yılında uygulanan TEOG sınavı I. ve II. Döneminde öğrencilere yöneltilen İngilizce sorularının 8. Sınıf İngilizce Dersi Öğretim Programına uygunluğu belirlenmiştir, soruların YBT üzerindeki dağılımı ve İngilizce öğretmenlerinin sorular ile öğretim programı ilişkisine dair yorumları ortaya çıkarılmıştır.

4.3. Verilerin Toplanması ve Analizi (Data Collection and Analysis)

Çalışmanın bu aşamasında, devlet okullarında görev yapmakta olan 158 İngilizce öğretmenin görüşleri araştırmacı tarafından hazırlanan "Öğretmen Görüşü Belirleme Anketi" aracılığıyla elde edilmiştir. Anketin ilk bölümünde öğretmenlere ait demografik bilgiler ve sonraki bölümde ise I. Dönem ve II. Dönem olarak ayrılmış şekilde TEOG İngilizce sorularıyla eşleştirilen kazanımlar bulunmaktadır. Her soru kazanım eşleştirmesinin yanında ise üçlü Likert-tipi ölçek bulunmaktadır. Demografik bilgiler haricinde toplamda kırk soru bulunmaktadır. Öğretmenlerden elde edilen veriler yüzde ve frekans olarak ifade edilmiştir. Araştırmanın sonraki kısmında, TEOG sınavı sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisi'ne göre sınıflandırılması yapılmıştır. Sınıflandırılma yapılırken TEOG sınavı soruları İngilizce Dersi Öğretim Programı'ndaki kazanımlarla eşleştirilmiştir. Yapılan bu eşleştirme sonrasında uzman görüşüne sunulmuş son hali verilmiştir. Bu eşleşme sonucunda kullanılan kazanımlar ve TEOG sınavındaki soruların tümü Yenilenmiş Bloom Taksonomisi'ne göre analiz edilerek taksonomik dağılımı hakkında derinlemesine bilgi elde edilmiştir.

5. BULGULAR (FINDINGS)

- **TEOG Sınavı İngilizce Soruları ile Ölçülmek İstenen Kazanımların YBT'ye Göre Buldukları Basamak Düzeyine Dair Bulgular:** 8. sınıf İngilizce Dersi Öğretim Programında toplamda 10 ünite 53 adet kazanım bulunmaktadır, ancak TEOG sınavı öğretim yılının içinde gerçekleştiği için öğrenciler ilk sekiz ünitelerden sorumludur [20]. İÖP'te 8 ünite toplamda 45 kazanım bulunmaktadır. Bazı kazanımlar diğer ünitelerde tekrar edildiğinden dolayı çalışmada 16 kazanıma yer verilmiştir. Bazı sorular birden fazla kazanımla eşleştirilmiştir. Bilişsel süreç boyutu ele alındığında ise, kazanımlar hatırlamak, anlamak ve uygulamak basamaklarında yer alırken çözümlenmek, değerlendirmek ve yaratmak basamaklarında hiç kazanım bulunmamaktadır. Alt düzey basamaklardan hatırlamak basamağında 1, anlamak basamağında 5 ve uygulamak basamağında 10 kazanım bulunmaktadır. Üst düzey basamaklarda kazanımlara yer verilmemiştir. Tüm bulgular göz önünde bulundurulduğunda, 8. sınıf İngilizce Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kazanımların hepsi

alt düzey bilişsel basamaklarda yer almaktadır. Kazanımlar, bilgi boyutunun en alt üç basamağında ve bilişsel süreç boyutunun en alt üç basamağına dağıtılmıştır.

Tablo 1. Kazanımların YBT üzerinde sayısal sınıflandırılması
(Table 1. Numeral classification of objectives in RBT)

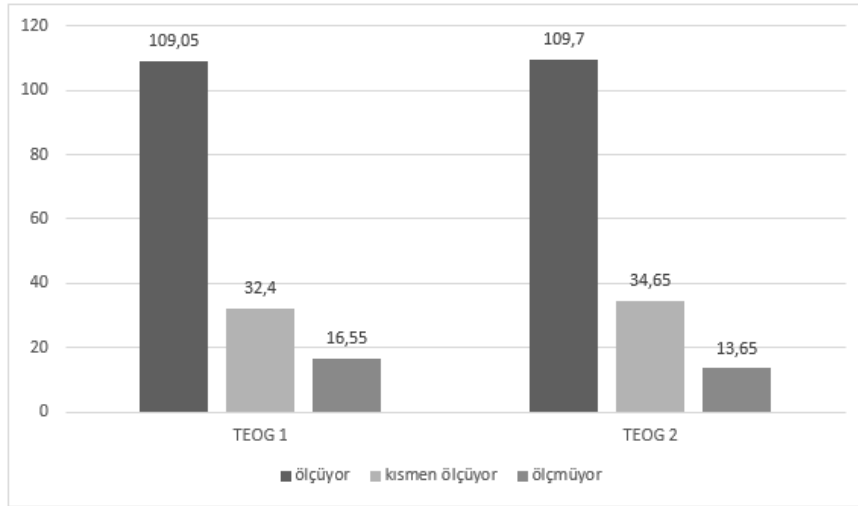
	Hatırlamak	Anlamak	Uygulamak	Çözümlemek	Değerlendirmek	Yaratmak
Olgusal Bilgi	1	3				
Kavramsal Bilgi		1	8			
İşlemsel Bilgi		1	2			
Üstbilişsel Bilgi						

- **TEOG Sınavı İngilizce Sorularının YBT'ye Göre Buldukları Basamak Düzeyine Dair Bulgular:** TEOG sınavı her dönemin sonunda olacak şekilde yılda iki kez uygulanmaktadır. Bu sınavda öğrencilerden her dönem 20 İngilizce sorusunu cevaplamaları beklenmektedir [19]. Çalışma kapsamında toplamda 40 soru incelenmiştir. Bilgi boyutu incelendiğinde; olgusal Bilgi basamağında 25, kavramsal bilgi basamağında 13 olmak üzere bu basamaklarda toplamda 40 sorunun 39'u yer almaktadır. Soruların bilgi boyutundaki dağılımı gösteriyor ki soruların çoğu olgusal bilgi basamağındadır. Bu sebeple TEOG sorularının yarısından fazlasının en alt düzey bilgi türü olan Olgusal Bilgi basamağında yer aldığı görülmektedir. Bilişsel süreç boyutu incelendiğinde; hatırlamak basamağında 6 ve anlamak basamağında 32 olmak üzere bu basamaklarda toplamda 40 sorunun 38'i yer almaktadır. O halde, TEOG sorularının büyük bir kısmı YBT'nin en alt basamaklarında bulunmaktadır. TEOG sınavı İngilizce soruları ve ilgili kazanımlar YBT tablosu üzerinde gösterildiğinde I. dönemde 7., 9., 10. ve 11. sorularda, II. dönemde 3., 4. ve 7. sorularda çakışma meydana gelmektedir.

Tablo 2. Soruların YBT üzerinde sayısal sınıflandırılması
(Table 2. Numeral classification of questions in RBT)

	Hatırlamak	Anlamak	Uygulamak	Çözümlemek	Değerlendirmek	Yaratmak
Olgusal Bilgi	6	19				
Kavramsal Bilgi		13		1		
İşlemsel Bilgi			1			
Üstbilişsel Bilgi						

- **2016-2017 Eğitim Öğretim Yılı TEOG Sınavı İngilizce Dersi Sorularının İlgili Kazanımları Ölçme Yeterliliğiyle İlgili Öğretmen Görüşlerine Dair Bulgular:** TEOG sınavı I. Dönem İngilizce soruları incelendiğinde; 158 öğretmenin 109,05'i soruların ilgili kazanımları ölçtüğünü, 32,4'ü kısmen ölçtüğünü, 16,55'i ise ölçmediğini bildirmiştir. TEOG sınavı II. Dönem İngilizce soruları incelendiğinde; 158 öğretmenin 109,7'si soruların ilgili kazanımları ölçtüğünü, 34,65'i kısmen ölçtüğünü, 13,65'i ise ölçmediğini bildirmiştir.

Grafik 1. TEOG sınavı İngilizce sorularının ilgili kazanımları ölçme yeterliliği konusunda öğretmen görüşleri
(Graphic 1. Teachers opinions about the measuring adequacy of TEOG English questions)

6. TARTIŞMA (DISCUSSIONS)

Ülkemizde ilköğretimden ortaöğretime geçiş, ulusal çapta yapılan sınavlarla gerçekleştirilmektedir. Bu sınavlar pek çok öğrencinin hayatına yön vermektedir. Bu nedenle yapılan bu sınavların değerlendirme yapmaya uygun nitelikte olması gerekir. Bu amaçla yapılan bu araştırmada, TEOG sınavı İngilizce sorularının İÖP'e uygunluğu ve YBT'ye göre sınıflandırılması yapılmıştır. TEOG sınav sorularının ilgili olduğu kazanımlar incelendiğinde bazı hücrelerde yığılmalar meydana geldiği görülmüştür. Bu kazanımlar özellikle alt düzey bilişsel basamaklarda bulunurken üst düzey bilişsel basamaklar göz ardı edilmiştir. Ülkemizde 1998 yılından beri temel eğitimden ortaöğretime geçiş için merkezi sınavlar uygulanmaktadır [27]. Bu sınavlar içerik ve özelliklerinde bazı değişikliklere uğrasa da temel olarak aynı amaç için uygulanmaktadır. 2009-2013 yılları arasında uygulamaya konulan Seviye Belirleme Sınavıyla İngilizce dersi de sınav kapsamına alınmıştır. Dolayısıyla alan yazın taramasında İngilizce dersini içeren sınavlar da incelenmiştir. Yapılan alan yazın taramasında benzer sonuçlara rastlanmıştır [6, 11, 12, 25 ve 26]. TEOG sınav soruları incelendiğinde ise, kazanımlara bağlı olarak uygulanan sınav soruları da alt düzey bilişsel basamaklarda ve bilgi boyutunun alt basamaklarında yer almaktadır. Sorular bilgi ve bilişsel süreç boyutlarına düzenli bir şekilde dağılım göstermemiştir. Bunun yerine bazı hücrelerde yığılma göstermiştir. Ayrıca, TEOG sınav soruları ve ilgili kazanımlara dair öğretmenlerin çoğunluğunun olumlu görüşe sahip olduğu görülmektedir. Alan yazın araştırıldığında benzer sonuçlar görülmektedir [1, 2, 11, 12, 15 ve 25]. TEOG sınav soruları ve ilgili kazanımlara dair öğretmenlerin çoğunluğunun olumlu görüşe sahip olduğu görülmektedir. Alan yazında bulunan bu sonuca paralel çalışmalar bulunmaktadır [1, 6, 24 ve 25]. Ancak Gökler, çalışmasında SBS soruları öğretim programında bulunan hedef ve kazanımların ancak yaklaşık olarak yarısını değerlendirdiğini belirtmiştir [12]. Bu araştırma sonuçları ise, bu çalışmadaki sonuçlarla tezatlık göstermektedir.

TEOG sınavı yürürlükten kaldırılmıştır fakat aynı amaç için benzer sınavlar uygulanmaya devam etmektedir. Temel eğitimden ortaöğretime geçiş sınavlarının tarihi oldukça eskiye dayansa da İngilizce dersinin bu sınavlardaki yeri oldukça yenidir. Bu nedenle ulusal sınavlardaki İngilizce sorularının değerlendirilmesi gelecekte hazırlanacak olan sınav ve sorulara ışık tutacaktır. Bu değerlendirmelerle, İngilizce

Dersi Öğretim Programı daha kapsamlı bir değerlendirmeye tabi tutulacak ve sınav sorularının niteliği artacaktır.

7. SONUÇ (CONCLUSION)

TEOG sınavıyla ilgili kazanımlar YBT tablosuna yerleştirildiğinde belli hücrelerde yığılma meydana gelmiştir. İlgili kazanımlar yoğunluklu olarak alt düzey bilişsel basamaklarda bulunmaktadır. Üst düzey bilişsel basamaklar göz ardı edilmiştir. Bilişsel süreç boyutunda, uygulamak basamağında yığılma meydana gelmiştir. Çözümlemek, değerlendirmek ve yaratmak basamaklarında hiç kazanımın bulunmaması İÖP'ün iletişimsel becerileri geliştirme amacıyla çelişmektedir. Bilgi boyutunda, işlemsel bilgi basamağında yığılma meydana gelmiştir. Üstbilişsel bilgi basamağında hiç kazanım yer verilmemiştir. Yetişek zincirleme hedef, etkinlik ve ölçmenin arasındaki tutarlılıkların verimli öğrenme için gerekli olduğunu belirtir. Hedef, kazanım ve ölçme etkinlikleri bir veya birkaç hücrede çakışıyorsa bu yüksek zincirlemeyi işaret eder ve bu durum planlanan eğitimin tutarlı olduğuna işaret eder [9]. 8. sınıf İÖP'te bulunan kazanımlar 6 hücreye dağılmıştır, TEOG sınavı İngilizce soruları ise 5 hücreye dağılmıştır. Sorular ve kazanımların ortak bulunduğu hücre sayısı ise 4'tür. Sonuç olarak, uygulanan TEOG sınavı İÖP'teki kazanımları yeterince kapsamaktadır. Bunun yanında, sınavdaki tüm sorular en az bir kazanımla eşleşmektedir. Kazanım dışı soru bulunmadığından öğrenciler ve öğretmenler rahat bir çalışma ortamına kavuşmaktadır. İÖP'te öğrencilerin iletişimsel becerilerini gerçek hayatla ilişkili bir biçimde kullanması vurgulanır. Dil eğitiminde otantik materyaller, uygulamalı aktiviteler, drama ve rol yapmanın kullanılması uygun görülmüştür. Öğrencilerin öncelikle dinleme ve konuşma becerilerini geliştirmeleri, ardından ise okuma ve yazma becerilerini geliştirmeleri beklenmektedir. Bu bağlamda, TEOG İngilizce testinin İÖP'ün genel amaçlarına yönelik olmadığı söylenebilir. TEOG İngilizce testi iletişimsel becerileri karşılamamaktadır.

Sorular bilgi ve bilişsel süreç boyutlarına düzenli bir şekilde dağılım göstermemiştir. Bunun yerine bazı hücrelerde yığılma göstermiştir. Soruların çoğunluğu olgusal bilgiyi anlama basamağında bulunmaktadır. Diğer basamaklarda ise hiçbir soru bulunmamaktadır. Sonuç olarak, TEOG İngilizce sınavında öğrenciler; hatırlama ve anlama bilişsel süreçlerini gerçekleştirmişlerdir, bilgi boyutundaysa yalnızca olgusal ve kavramsal bilgilerini kullanmışlardır. Ancak değerlendirmenin daha sağlıklı olması açısından soruların bilgi ve bilişsel süreç boyutlarına homojen bir dağılım göstermesi gerekmektedir. Sınav soruları çoğunlukla alt düzey bilişsel basamaklarda yer almaktadır, üst düzey bilişsel basamaklarda yer almamaktadır. Bu da öğrencilerin yaratıcı, eleştirel ve çok yönlü düşünme becerilerini geliştirmeye yönelik soru bulunmadığı anlamına gelmektedir. Sorular üst düzey düşünme becerilerini ölçecek yeterlilikte değildir. Sınav soruları, öğrencilerin basit kelime ve cümleleri hatırlamaya, anlamaya ve uygulamaya yönelik becerilerini ölçmektedir.

Bilişsel süreç boyutunda, anlamak basamağında bir yığılma meydana gelmiştir. TEOG sınavı çoktan seçmeli soruları barındıran bir sınav olduğundan ötürü sınavda değerlendirme ve yaratma basamaklarına dair soru bulunmamaktadır. Bilgi boyutunda, olgusal bilgi basamağında bir yığılma meydana gelmiştir. Üstbilişsel bilgi basamağında hiç soru bulunmamaktadır. Üstbilişsel bilgi basamağını ölçecek nitelikte çoktan seçmeli soru hazırlamanın zor bir işlem olmasından kaynaklanıyor olabilir. Sorular ve kazanımların YBT tablosu üzerinde çakışmaması kazanımların eğitim öğretim sürecine yönelik yazılması ve soruların ise çoktan seçmeli bir yapıda hazırlanıyor olmasından kaynaklanıyor olabilir. Sınav soruları ve kazanımlar eşleştirildiğinde kazanımların yarısından daha azının sorularla ölçüldüğü gözlemlenmiştir. Eğitim öğretim sürecinde gerçekleştirilen pek çok faaliyetin sınav esnasında

görmezden gelindiğini göstermektedir. Bu durum öğrenciler ve öğretmenler için hem eğitim öğretim sürecini yürütmeyi hem de sınava hazırlanmayı zorlaştırmaktadır. TEOG sınavı İngilizce testindeki sorular ve bu soruların ilişkili olduğu kazanımlar YBT tablosuna yerleştirildiğinde 40 sorudan sadece 7 sorunun kazanımıyla aynı hücrede olduğu görülmektedir. Bümen'e göre hedef, kazanım ve ölçme etkinliklerinin çakışmaması zincirleme yanılığını meydana getirir. Yaptığımız çalışma gösteriyor ki TEOG sınavı ve İÖP'teki kazanımlar yeteri miktarda çakışmıyor ve zincirleme yanılığını meydana getiriyor [9]. 2016-2017 yılı TEOG sınavı I. Ve II. dönem İngilizce soruları A kitapçığı ele alındığında sorular hemen hemen aynı sıralamayla aynı hücrelere yerleştirilmiştir. Bu nedenle aynı sıralamayla aynı tip soruların bulunduğu görülmektedir. Öğrenciler belirli tip sorulara çalışarak sınava hazırlandığında belirli oranda bir başarı yakalayabilir.

Öğretmenlerin büyük çoğunluğu TEOG İngilizce testi sorularının programda yer alan kazanımlarla örtüştüğünü, kazanım dışı soruların bulunmadığını belirtmişlerdir. Bu durum öğrenciler ve öğretmenler açısından da rahatlatıcı bir durum olmuştur. Bu durum öğrenciler üzerindeki sınav kaygısını azaltmaya yardımcı olmuştur. Sınavların öğretim programına paralel olarak gitmesi sınıf içerisindeki eğitim öğretim uygulamalarıyla değerlendirme uygulamalarını birbirine yakınlaştırmaktadır. Bu durum planlamanın doğru yapıldığının göstergesidir. Sonuçlar göz önünde bulundurulduğunda öğretmenler soruların kazanımları ölçme konusunda yeterli olduğunu düşünmektedir. Her iki sınav için de birbirine yakın sonuçlar elde edilmiştir. Ancak, II. Dönem TEOG sınavı için öğretmenler daha yüksek oranda olumlu görüşe sahiptirler.

8. ÖNERİLER (RECOMMENDATIONS)

- Temel eğitimden ortaöğretime geçiş sınavları ve İÖP kazanımları İÖP'ün genel amaçlarına yönelik hazırlanmalıdır. İÖP dört dil becerisine de önem vermektedir ancak temel eğitimden ortaöğretime geçiş sınavları sadece okuma becerisini öncelemektedir. Sınavlarda diğer dil becerilerini de ölçecek sorulara yer verilmelidir. Ortak sınavların İngilizce soruları İÖP'te bulunan daha çok kazanımla ilişkilendirilmelidir.
- Temel eğitimden ortaöğretime geçiş sınavlarındaki soruların YBT tablosu üzerinde yığılma göstermemesi, hücrelere homojen bir şekilde dağılması gerekir. Belli bilgi ve bilişsel süreç boyutuna yönelik değil, tüm bilgi ve bilişsel süreç boyutlarını kullandıracak nitelikte olmalıdır.
- Sorular ve kazanımlar alt düzey bilişsel basamaklarda yer almaktadır. Üst düzey bilişsel basamaklarda yer alan soru ve kazanımların sayısı artırılarak öğrencilerin üst düzey düşünme becerileri arttırılmalıdır. Bunun için merkezi sınavlardaki soru türünün değiştirilmesi, çoktan seçmeli soruların yanında açık uçlu soruların da bulunması gerekir veya çoktan seçmeli sorularla üst düzey bilişsel beceriler ölçülecek hale getirilmelidir.
- İÖP'teki eğitim sürecinde kullanılacağı öngörülen yöntem, teknik ve metotlar temel eğitimden ortaöğretime geçiş sınavlarıyla uyumlu hale getirilmelidir.
- Öğretmenler YBT tablosuna dair bilgilendirilmeli ve aktif olarak kullanabilmeli, bu sayede kazanımlar ve değerlendirme arasında anlamlı bir ilişki yakalanmalıdır.
- Temel eğitimden ortaöğretime geçiş sınavları İÖP'te bulunan tüm kazanımları ölçecek hale getirilmelidir.
- Temel eğitimden ortaöğretime geçiş sınavlarının öngörülen yeterliliğe ulaşabilmesi için soru sayısının arttırılması gerekmektedir.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

- [1] Altun, H., (2016). TEOG Sınavı Matematik Soruları Hakkında Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi ve Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Sınıflandırılması Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- [2] Ardahanlı, Ö., (2018). TEOG Sınavı Matematik Soruları ile 8. Sınıf Matematik Yazılı Sınav Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre İncelenmesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- [3] Amer, A., (2006). Reflections on Bloom's Revised Taxonomy. Electronic Journal of Research in Educational Psychology, 8(4):213-230.
- [4] Anderson, L.W., Krathwohl, D.R., Airasian, P.W., Cruikshank, K.A., Mayer, R.E., Pintrich, P.R., Raths, J. ve Wittrock, M. C. (2014). Öğrenme Öğretim ve Değerlendirme İle İlgili Bir Sınıflama (D. A. Özçelik, Çev.). Ankara: Pegem.
- [5] Ayvacı, H.Ş. ve Türkdoğan, A., (2010). Yeniden Yapılandırılan Bloom Taksonomisine Göre Fen Ve Teknoloji Dersi Yazılı Sorularının İncelenmesi. Türk Fen Eğitimi Dergisi, 7(1):13-25.
- [6] Bağcı, E., (2016). TEOG Sınavı Matematik Sorularının Matematik Öğretim Programına Uygunluğunun ve TEOG Sisteminin Hedeflerine Ulaşma Düzeyinin Belirlenmesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- [7] Başar, E., (2001). Genel Öğretim Yöntemleri. Samsun: Kardeşler.
- [8] Bloom, B.S., Hastings, J.T., and Madaus, G.E., (1971). Handbook on Formative and Summative Evaluation of Student Learning. Newyork: McGraw-hill.
- [9] Bümen, N.T., (2006). Program Geliştirmede Bir Dönüm Noktası: Yenilenmiş Bloom Taksonomisi. Eğitim ve Bilim Dergisi, 31(142):3-14.
- [10] Cangil, B.E., (2004). Küreselleşme ve Avrupa Birliği Yabancı Dil Eğitim Politikaları Işığında 2000'li yıllarda Türkiye'de yabancı dil ve yabancı dil öğretmeni yetiştirme politikalarına bir bakış. Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi, 1(2):273-282.
- [11] Dalak, O., (2015). TEOG Sınav Soruları ile 8. Sınıf Öğretim Programlarındaki İlgili Kazanımların Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre İncelenmesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- [12] Gökler, Z.S., (2012). İlköğretim İngilizce Hedefleri Kazanımları SBS Soruları Ve Yazılı Sınav Sorularının Yeni Bloom Taksonomisine Göre İncelenmesi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- [13] Huit, W., (2011). Bloom et al.'s Taxonomy of the Cognitive Domain, Educational Psychology Interactive. Valdosta, GA: Valdosta State University.
(14.02.2018) <http://www.edpsycinteractive.org/topics/cognition/bloom.html> [pdf] adresinden erişilmiştir.
- [14] Intel, (2011, 4 Ağustos). Bloom'un Taksonomisi: Eski Bir Yardımcıya Yeni Bir Bakış.
http://www97.intel.com/tr/ProjectDesign/ThinkingSkills/ThinkingFramework/Bloom_Taxonomy.htm adresinden erişilmiştir.
- [15] Karaman, M., (2016). İlköğretim Matematik Öğretmenlerinin Sınav Soruları İle TEOG Matematik Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Analizi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- [16] Karasar, N., (2010). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel.

- [17] Köğçe, D., (2005). ÖSS Sınavı Matematik Soruları İle Liselerde Sorulan Yazılı Sınav Sorularının Bloom Taksonomisine Göre Karşılaştırılması Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- [18] Krathwohl, D.R., (2002). A Revision of Bloom's Taxonomy: An Overview. *Theory Into Practice*, 41(4):212-218.
- [19] MEB, (2018a). Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretime Geçiş Yönergesi.
http://www.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_03/26191912_yonerge.pdf adresinden 02.03.2017 tarihinde erişilmiştir.
- [20] MEB, (2018b). İngilizce Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar).
<http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=327> adresinden 02.03.2017 tarihinde erişilmiştir.
- [21] Tavşancıl, E., (2014). Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi. Ankara: Nobel.
- [22] Tuğrul, B., (2002). Bloom'un Taksonomik Süreçlerine Etkileşimli Taksonomi Açısından Bir Bakış. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23:267-274.
- [23] Tutkun, Ö.F., (2012). Bloom'un Yenilenmiş Taksonomisi Üzerine Genel Bir Bakış. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 1(3):14-22.
- [24] Vural, A., (2017). 8. Sınıf İngilizce Dersi Öğretim Programının TEOG Sınavı Sorularıyla Uyumunun Öğretmen Görüşleri Açısından İncelenmesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- [25] Yakalı, D., (2016). TEOG Sınavlarındaki Matematik Sorularının Yenilenmiş Bloom Taksonomisi ve Öğretim Programına Göre Değerlendirilmesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- [26] Yorgancı, O.K., (2015). Sekizinci Sınıf Türkçe Dersi Ortak Sınavı Sorularının Öğretim Programına Göre Değerlendirilmesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- [27] Zararsız, M.E., (2012). İlköğretimden Ortaöğretime, Ortaöğretimden Yükseköğretime Geçiş Analizi. Ankara: MEB Yayınları.